

CSS: Style nettsider

Skrevet av: Arve Seljebu

Kurs: Web

Tema: Tekstbasert, Nettside

Fag: Programmering, Teknologi

Klassetrinn: 8.-10. klasse, Videregående skole

Introduksjon

Nå skal vi lære å endre på stilen til nettsider. I denne oppgaven forventer vi at du har gjort HTML-oppgavene eller er litt kjent med HTML fra før av.

I denne og neste leksjon skal vi lære oss hvordan å **endre farge, tekst, størrelse og mer!** Dette gjør vi ved å lære oss å bruke et språk som heter **CSS** (som står for **Cascading Style Sheets**). Det er et veldig enkelt språk å lære. La oss begynne.

Resultatet kommer til å se noe sånt ut:

FORSVUNNET

Katten Felix

LOST CAT

FELIX

He has orange fur with a black facial smudge.
Missing from Hightown Road / Acacia Avenue

Bin info
just now

Felix er en veldig snill katt. Han liker å kose, sitte foran varmpumpa og lekemusa si. Pelsen hans er oransje.

Han forvant fra hagen i går.

Har du sett Felix? Vennligst kontakt eieren hans på eierentilfelix@email.com

Takk!

Bin info
just now

Steg 1: Hvordan fungerer CSS?

Det finnes mange måter å lage stiler på. En av dem er **inline** hvor du skriver stilen rett i en tag, om dette:

```
<p style="color:red">Tekst som er rød</p>
```

En annen måte er å lage en egen .css -fil og referere til den i <head> :

```
<head>
  <link rel="stylesheet" type="text/css" href="navn_på_css_filen_din.
css">
</head>
```

Men i dag skal vi bruke den siste metoden hvor vi legger stilene i <head> slik:

```
<head>
  <style>
    <!--! Her skal vi skrive CSS-en -->
  </style>
</head>
```

På denne måten slipper vi å håndtere flere filer, vi kan ha alt vi trenger i én fil.

- ☐ Åpne index.html fra mappen Felix som vi lagde i oppgaven Forvunnet katt (../forsvunnet_katt/forsvunnet_katt.html) eller last ned filen ved å høyreklikke og trykk lagre som: index.html (../forsvunnet_katt/ressurser/index.html). Lag en mappe som heter Felix og legg index.html i den.

- ☐ I seksjonen <head> trenger vi en **style-tag**.

```
<style>
</style>
```

Alle stiler skal legges mellom disse elementene. Generelt ser css-kode slik ut:

```
selector {
  property: value;
}
```

Selektorer kan være html-element som h1, p, img, a, eller id-er og klasser, men disse skal vi se på senere. Selektorer brukes for å fortelle CSS-en hvilke HTML-objekter vi skal sette stil på. Hvilken stil selektoren får avhenger av hva man setter på property og value.

Property eller attributt er gjerne en egenskap man kan tilegne selektoren, sammen med en verdi, value. Eksempler på property og value kan være color: blue;, background-color: red; og font-family: "Times New Roman", Serif;.

- ☐ Kan du finne knappene for { og } på ditt tastatur

☐ Hva med `:` og `;` ?

Finner du dem ikke, så få hjelp av noen til å finne dem for deg, fordi disse er viktige. Dersom du ikke har med `{ }`, `:` eller `;` på de riktige stedene, så vil ikke HTML-en din få stil. Derfor er det viktig å allerede nå å vite hvor man finner `{ }`, `:` eller `;` på tastaturet.

Steg 2: Legg til farge

Visste du at CSS er faktisk oppfunnet av en norsk gutt? Det er litt kult!

La oss endre `h1` til å være rød istedenfor svart ved hjelp av property-en `color` :

```
<style>
  h1 {
    color:red;
  }
</style>
```

NB! Husk å sette `;` etter `value` .

LAGRE filen og **VISE** den i nettleseren din

Overskriften skal nå være rød ! Det finnes forskjellige måter å representere en farge på. Det er 16 grunnleggende fargenavn: aqua, black, blue, fuchsia, gray, green, lime, maroon, navy, olive, purple, red, silver, teal, white, og yellow.

☐ Prøv og endre fargen til noe annet!

De fleste nettlesere støtter i tillegg 130 andre fargenavn, hele listen i alfabetisk rekkefølge kan dere finne på <http://www.w3.org/TR/css3-color/#svg-color> (<http://www.w3.org/TR/css3-color/#svg-color>). Er din favorittfargen i listen?

☐ Men vi kan bruke enda flere farger gjennom å bruke den heksadesimale koden istedenfor navnet. En heksadesimal kode er en `#` fulgt av 6 tegn der tegnene kan være sifferne 0-9 eller bokstavene A, B, C, D, E, F. Gjennom å bruke heksadesimale koder kan vi representere mer enn 16 millioner farger.

- ☐ Kodeklubben sin favorittfarge er #58AB57 . Kan du gjette hvilken farge det er? Prøv å endre noen tekst til den fargen og se hvordan det ser ut i en nettleser.
- ☐ Prøve å endre teksten, `<p>` , på siden til denne fargen: #58AB57 .

Hint

- ☐ Bruk www.colorpicker.com (<http://www.colorpicker.com>) til å finne en farge du liker. Colorpicker genererer det nummer du trenger, så kan du enkelt klippe og lime det inn i koden din.
- ☐ Finn en farge du liker med Colorpicker og endre teksten på siden til den fargen du fant.

LAGRE filen og **VISE** den i nettleseren din

Steg 3: Gi farge til spesifikke elementer

Hva om vi vil gjøre sånn at ordet oransje i setningen Pelsen hans er oransje får oransje farge? Ikke hele setningen, men akkurat det ordet. Da bruker vi en tag som heter `` . Vi legger taggen rundt ordet vi vil sette farge på slik:

```
<span>oransje</span>
```

I `<head>` kan vi nå gjøre at alle `` -taggene blir oransje slik:

```
span {  
  color:orange;  
}
```


LAGRE filen og VISE den i nettleseren din

Steg 4: La oss endre bakgrunnen

Vi kan legge til farge på bakgrunnen også, ikke bare på tekst. For eksempel:

```
body {  
  background-color: #D2FAFC;  
}
```

Dette vil gjøre at hele bakgrunnen blir blå.

Prøve nå:

```
h1 {  
  background-color: black;  
}
```

Siden vi allerede hadde en `h1` deklartert i filen kan vi bare putte inn property-en `background-color` sammen med `color`, vi trenger ikke å skrive alt om igjen.

```
h1 {  
  color: red;  
  background-color: black;  
}
```


Nå skal du LAGRE filen og se hvordan det ser ut.

Legg merke til at kun bakgrunnen til `h1` blir svart og ikke hele siden. For å få hele siden bruker må vi legge til bakgrunnsfarge på `body`, som vist over.

Steg 5: Morro med tekst

Kanskje skulle tittelen være **større** og med store bokstaver. Vi kan spesifisere størrelsen på teksten gjennom å bruke `font-size`. Verdiene kan være forskjellige, men de mest brukte er 12, 14, 16, 32, 48 og 72 piksler.

☐ La oss prøve ut 72px for nå. (px betyr piksel)

```
h1 {  
  color:red;  
  background-color:black;  
  font-size:72px;  
}
```

☐ Nå skal du forsøke å endre tittelen til å være kun i store bokstaver bare gjennom å bruke `text-transform:uppercase`; Vi kan også gjøre den understreket gjennom å bruke `text-decoration:underline`;

 Nå skal du **LAGRE** filen og se hvordan den ser ut.

Er det ikke mye større forskjell nå?

For de som bruker Firefox eller Chrome som nettleser.

Det finnes faktisk også en annen verdi for `text-decoration` som er `blink`. Jeg kommer ikke til å fortelle deg hva det gjør. Du må teste det. `text-decoration:blink`; (det blir litt masete etterhvert, men det er lov å gå tilbake til “underline” hvis du vil).

Steg 6: Sentrere tekst (og bilder) horisontalt

All vår tekst vises helt borte til venstre. Vi kan endre det gjennom å bruke `text-align:center` (man kan også bruke `right` (høyre) og `left` (venstre)).

☐ For denne nettsiden vil vi at all vår tekst skal være sentrert, og da kan vi skrive: (Merk deg at den engelske måten å stave senter på er center.)

```
body {  
  background-color: #F8FAF4;  
  text-align: center;  
}
```

La du merke til at alt på nettsiden ble sentrert når vi har lagt til `text-align:center` i seksjonen `<body>` ? Det er fordi alt innenfor elementet `<body>` arver stilen. Dette skjer når et element er innenfor et annet, som dette her:

```
<p>Har du sett Felix? <em>Vennligst</em> kontakt eieren hans</p>
```

Teksten “*Vennligst*” vil ha stilen fra elementet `<p>` med stilen fra elementet `` lagt på. Dette er grunnen til at man kaller det **cascading** - stilene blir videreført fra et element til alle ene som er innenfor dem. Men vær forsiktig, det finnes noen stiler som ikke blir videreført.

Nå skal du **LAGRE** filen og åpne den i en nettleser

Steg 7: Koden vi har til nå

Resultat:

FORSVUNNET

Katten Felix

LOST CAT

— **FELIX** —

He has orange fur with a black facial smudge.
Missing from **Hightown Road / Acacia Avenue**

Bin info
just now

Felix er en veldig snill katt. Han liker å kose, sitte foran varmepumpa og lekemusa si. Pelsen hans er **oransje**.

Han forvant fra hagen i går.

Har du sett Felix? Vennligst kontakt eieren hans på eierentilfelix@email.com

Takk!

Bin info
just now

Koden:

```

<!doctype html>
<html lang="no">
<head>
  <meta name="author" content="#">
  <meta charset="UTF-8">
  <meta name="description" content="En side laget for å finne katten
Felix">
  <meta name="keywords" content="Felix, katt, forsvunnet">
  <title>Katten Felix er forsvunnet</title>

  <!--CSS-stilen til siden -->
  <style>

    body{
      background-color: #F8FAF4;
      text-align: center;
    }

    h1{
      color:red;
      background-color:black;
      font-size:72px;
      text-decoration: uppercase;
    }

    span {
      color:orange;
    }

  </style>

</head>

<body>
<!-- Dette er et Kodeklubb-prosjekt. Felix er ikke ekte og er egentlig
ikke forsvunnet. -->
  <h1>Forsvunnet</h1>
  <h2>Katten Felix</h2>
  
  <p>Felix er en veldig snill katt. Han liker å kose, sitte foran var
mepumpa og lekemusa si. Pelsen hans er <span>oransje</span>. </p>
  <p>Han forvant fra hagen i går.</p>
  <p>Har du sett Felix? Vennligst kontakt eieren hans på <a href="mai
lto:eierentilfelix@email.com">eierentilfelix@email.com</a></p>
  <p><strong>Takk!</strong></p>

```

```
</body>
</html>
```

Videre studier

- ☐ Hvordan ville du endret på siden for å få den til å se bedre ut? Hvorfor ikke prøve å bruke alle dine favorittfarger? Finnes din farge som et navn eller må du bruke en heksadesimal kode
- ☐ Hvis du blir fort ferdig kan du gå tilbake å legge på stiler for tidligere leksjoner.

Lisens: CC BY-SA 4.0 (<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/deed>)